

VIGTIG VIDEN, NÅR DU SKAL DYRKE MELORME

VÆKST OG TEMPERATUR

Melorme er ligesom andre insekter vekselvarme dyr. Det betyder, at de har den samme temperatur, som omgivelserne. Insekterne er derfor afhængige af temperaturen for at kunne bevæge sig og for at vokse. Jo varmere det er, jo mere vokser de og jo mere bevæger de sig. Når det er koldt, går de i stå og når det bliver frostvejr, dør de.

Pattedyr skal bruge meget energi på at holde varmen, så en stor del af det foder de spiser, bliver omsat til varme. Insekter bruger ikke energi på at holde varmen, så det meste af det de spiser, bliver brugt til at vokse.

Insekter vokser derfor langt hurtigere på den samme mængde føde end f.eks. køer eller grise. Jo varmere insekterne har det, jo hurtigere kan de spise og jo hurtigere kan de vokse.

Melorme trives ved både varme og koldere temperaturer, men de vokser bedst mellem 20-28 grader celsius. Dog skal de ikke have mere end 30 grader.

Melorme og melbiller er meget robuste og især melorme kan overleve månedsvis med meget lidt mad og næsten ingen væske. Da vil de vokse meget langsomt.

HØST

Når man skal høste sine melorme for at bruge dem i madlavning, afliver man dem ved at putte dem i fryseren. Melormene vil da gå i dvale på grund af kulden og til sidst dør, ligesom de ville gøre i naturen.

FØDE

I naturen lever melormen af rester fra dyr og planter og man kan blandt andet finde dem i fugleredder, hvor de spiser rester af insekter fra fugleungernes måltid. Melormen er generalist og det vil sige, at den kan spise mange forskellige ting. Når du dyrker melorme, vil du opleve, at nogle af melormene dør og da vil de levende melorme "rydde op" ved at spise de døde.

Melormens måde at spise på ligner menneskets. Vi kan også spise og overleve på mange forskellige dyr og planter, hvilket betyder, at vi har kunnet sprede os over hele kloden. Pandaen, der kun spiser bambus, kan til gengæld kun leve i en bambusskov.

Melormen kommer oprindeligt fra landende omkring Middelhavet, men foretrækker at leve tæt på mennesker, hvor melbillen lægger sine æg i korn og melprodukter. Når mennesker er rejst ud, har de taget melormen med og derfor kan man i dag finde melorme i det meste af verden – både som skadedyr i mel og i naturen.

VIGTIG VIDEN, NÅR DU SKAL DYRKE MELORME

TØRT FODER

Når man opdrætter melorme, er det tørre foder den vigtigste føde. Tørfoder kunne være havregryn, rugmel, hvedeklid eller brødrester. Melormene foretrækker at gemme sig for rovdyr, så de trives bedst, hvis de kan grave sig ned i deres foder og være i mørke. Tørfoderet skal helst være så groft, at der kan opstå lufthuller, hvor melormen kan trække vejret.

VÅDT FODER

Melormene drukner, hvis de skal drikke af en skål, da de trækker vejret gennem åndehuller langs hele kroppen. De får i stedet væske ved at spise fugtigt organisk materiale, f.eks. grøntsager eller frugt – såkaldt vådfoder. Vådfoderet udgør kun en lille del af foderet og selv mel indeholder lidt fugt. Melorme kan derfor gennemleve et helt liv udelukkende på tørfoder, men da går deres livscyklus meget langsomt – helt op til et år.

EKSOSKELET

Ligesom andre insekter, har melormen sit skelet udenpå kroppen. Det kaldes for et eksoskelet. De forskellige led i eksoskelettet hænger sammen i tynde bøjelige overgange, så melormen kan bøje og bevæge sig. Musklerne sidder fast på indersiden af skelettet, der er let, smidigt og samtidig stærkt.

Melormens eksoskelet kan ikke vokse, ligesom vores knogler kan. Derfor vokser larven ud af sit skelet op til tyve gange fra den er klækket af ægget og til den forpupper sig. Når larven kommer ud af sin gamle ham er den hvidlig, og der går lidt tid, før det nye skelet hærder og bliver brunt.

Det er ret smart at have sit skelet udenpå kroppen. Det beskytter meget bedre end en blød hud imod stød og fald. Eksoskelettet beskytter også mod rovinsekter, bakterier og sygdomme. Melormen udtørrer heller ikke så nemt og har derfor ikke så stort behov for væske, som pattedyr og mennesker har.

VIGTIG VIDEN, NÅR DU SKAL DYRKE MELORME

LODRET DYRKNING

Spiselige insekter kan dyrkes lodret. Det betyder kort sagt, at man kan stable insekterne ovenpå hinanden i indendørs stalde. Man kan ikke stable ko og gris i flere etager høje bygninger. Man har derfor ikke brug for særlig meget plads til at dyrke melorme sammenlignet med ko, gris og kylling.

Melorme og andre spiselige insekter kan dyrkes i store anlæg, med mange lag oven på hinanden. Her kan man producere mange kilo pr. kvadratmeter.

Her styrer man lys, temperatur, luftfugtighed og ventilation.

Salat, krydderurter og svampe egner sig til dyrkning indendørs. Her dyrker man mange lag grønt ovenpå hinanden.

Fordelen ved indendørs dyrkning er, at man kan styre temperatur, lys, vand og næringsstoffer til planterne. Det kan man ikke udendørs.

Ko, gris og kylling opdrættes i stalde og udendørs arealer.

De stables ikke ovenpå hinanden.

Planter dyrkes udendørs i jorden og næringsstoffer og vand tilføres ved behov. Over halvdelen af Danmarks areal (60 procent) bliver brugt til landbrug.